

Lövés a Broadway: Nick bár

Lövés a Broadwayn

Ahogy manapság lenni szokott, a Thália Színházban Woody Allen: Lövés a Broadwayn című musicaljének új, látványos előadásán is igen érdekes színpadi látványban gyönyörködhetnek a nézők. A színpadképet természetesen LED-falak alkotják. A hatalmas csapatmunkával létrehozott díszletképek tervezéséről kérdezem **Horesnyi Balázs** díszlettervezőt és **Radics Márton** animációs tervezőt. A látvány végleges kidolgozásáról a **Freelusion** munkatársai beszéltek.

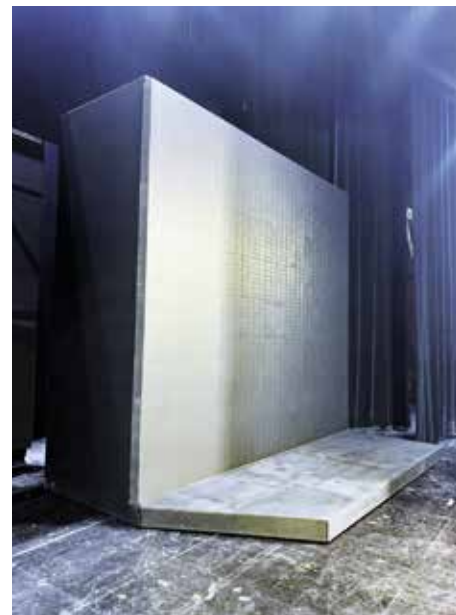
Horesnyi Balázs díszlettervező

Horesnyi Balázs: Az, hogy a díszlet LED-falakkból legyen, a színház ötlete volt. Így szólt a felkérés az előadás rendezője felé, és felém is. Belevágtunk, annak ellenére, hogy életünkben még hasonlót sem esináltunk. A COVID miatt fél évig gondolkoztam és rajzolhattam a terveket, majd fél évünk volt a kivitelezésre. Hagyományos módon kezdtem bele a tervezésbe. Mivel nekem számítógépem sincs, maradt a ceruza és a papír. A számítógépes munkára felkértem Radics Márton animációs tervezőt, aki ilyen módszerrel készíti a rajzfilm-animációt. Ismertem a rajzait, és régebben baráti kapcsolatban is voltunk, ezért gondoltam rá.

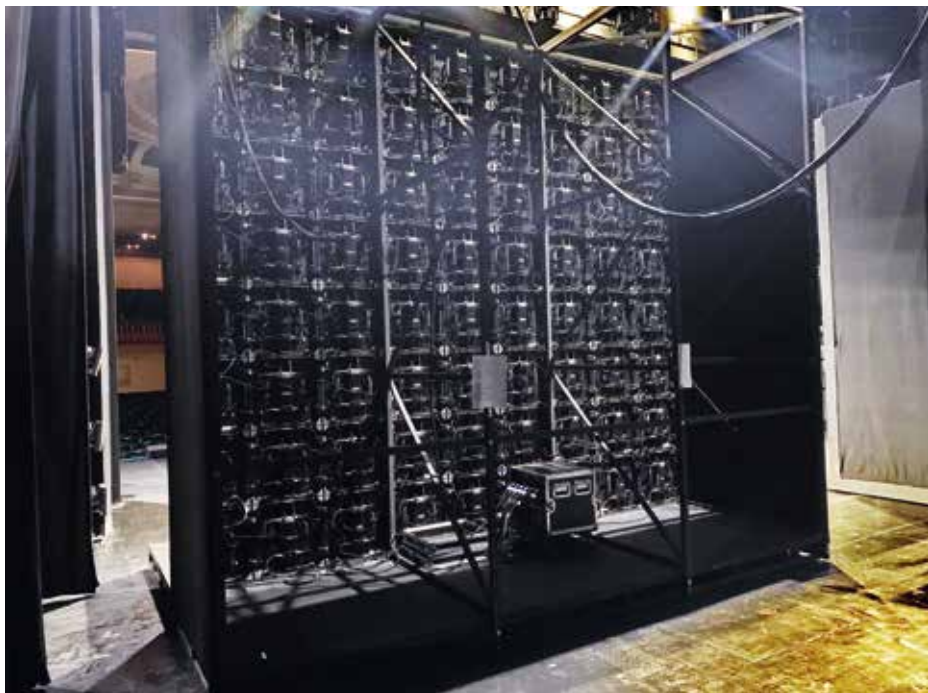
Az előadás 17 helyszínéhez több, mint 20 háttérteret kellett tervezni. A helyszínváltásoknál a

képváltásokat folyamatos átalakulással, mintegy filmszerűen oldottuk meg. Nemcsak a képeket mozgattuk meg a helyszínváltozások során, hanem a színpadon levő 4 nagy LED-falat is, így alakítva ki a változó tereket.

Azt találtam ki, hogy a díszletek alapja a történet korából származó Broadway képeiből álljon, képregények stílusában átrajzolt formában. Keresgéltem régi New York-i képeket újságokból,

LED-fal-koesi

LED-fal hátulról

könyvekből, és vázlatos fotómontázsokat készítettem belőlük. A képek összegyűjtése nehezebb volt, mint az összeragasztgatásuk. Ezeket a terveket

adtam át Radics Mártonnak, hogy grafikát készítsen belőlük. Kíváncsiak voltunk, milyen látványt lehet ezekből kihozni. New York-i külsőkkel, utca-

Radies Márton animációs tervező

képekkel kezdtük a tervezést. Úgy gondoltuk, ezek megadják az alapot arra, hogy a belső helyszíneket hogyan alakítsuk ki. Azt akartuk elérni, hogy a képeknek legyen valamennyi reális alapja, de minden kicsit eltúlozva jelenjen meg a színpadon. A LED-falak 4 méter magasak és 12 méter szélesek, ezért szélesvásznú képeket kellett készíteni.

Az első elkészült kép a terasz volt, amikor megnéztem a monitoron, megnyugodtam, hogy ebben a stílusban elkészülhet az egész előadás összes díszlete. Megmutatták, hogyan lehet megmozgatni és átszínezni ezeket a rajzokat. Így tudtuk változtatossá, mozgalmassá és látványossá tenni a háttereket, hogy az egész előadás alatt nézhető, megunhatatlanok legyenek. Nagy és érdekes kihívás volt a színpad és a hátterek horizontjának összehangolása. Külön feladat volt a mozgások és a változások megalkotása. Amikor több hónap után végre a színpadon eredeti méretben megláttam a díszletet, magam is meglepődtem. Olyan érzés fogott el, mint amit az első Lumière-film, *A vonat érkezése* láttán érezhettek a nézők.

Radies Márton: Először csináltunk egy próbát, hogy mégis hogyan néz ki egy általam készített grafika a LED-falakon. Az első változatot teljes egészében digitálisan rajzoltam meg. Persze elég sokat javítottunk, igazítottunk rajta. Ekkor jöttem rá, hogy ez mekkora munka, és hogy egyedül nem fogom tudni megcsinálni határidőre, hiszen 20 hatalmas grafika lett a végeredmény. Bevontam a munkába *Cselőtei Zsófia Olgát*, ő szerkesztette papíron a vázlatokat a megkapott tervek, montázsok alapján. Azt tapasztaltuk, hogy ha digitálisan szerkesztjük ki a képeket, túl nyersegek lesznek. Hajlamosak lemerevedni, nincs meg bennük a rajzi frissesség. Ezért ragaszkodtunk ahhoz, hogy papíron, ceruzá-

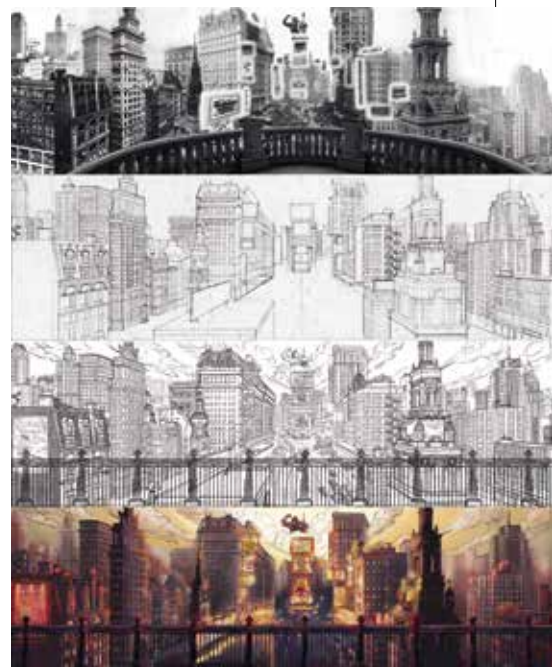
val, kézzel csináljuk meg az összes háttér kiinduló rajzait. Ezek után digitálisan elkészítettem a rajzok részletezését, kihúzását. A rajzok megmozgatását, és azt, hogy különböző rétegekre kerüljenek az épületek, hogy autók térben el tudjanak haladni a házak között, a Freelusion munkatársai oldották meg. A rajzok színezését *Fábián Nikolett* végezte el, a Horesnyi Balázstól kapott színminták alapján.

Horesnyi Balázs: Ez nagyon laza színkérés volt, a képregények világából választottam egy-egy képet, és annak a színeit kértem a rajzokra. Nagyon fontos volt, hogy a kiindulás rajzait kézzel, papíron, ceruzával készítették. Óriási különbség van a gépi és a kézi rajzok között. Nagyon hamar ráhangolódtak arra a világra, amit látni szerettem volna a színpadon. Így egy idő után már csak rá kellett bólintanom az elkészült színes rajzokra, mert minden olyan lett, amilyet elképzeltem. Kipróbáltuk azt is, milyen lenne mindez először 3D-ben megmodellezve, és csak utána papíron kiserkesztve, de ezt elvetettük, mert igen időigényes, és nem lett látványosabb a kép.

Radies Márton: Számomra a legnehezebb azoknak a képeknek az elkészítése volt, amelyek hátulról mutatják a színpadot és a díszletet. Egyáltalán nem vagyok járatos a színházi világban, animációs tervezőként dolgozom. Nagyon érdekes volt számomra, mi minden van egy színpadi térben ahhoz, hogy egy előadás működőképes legyen. Meg kellett értenem a színpad működési mechanizmusát, hogy ezt hihető formában tudjuk ábrázolni a képeken. Nehéz volt meghatározni a

Cotton Club-terv és a végeredmény

New York-i utcák, a korabeli fotóból, grafikai terveken keresztül LED látvány lesz

különböző képeken a horizont magasságát a színpadi horizonthoz képest. Több olyan grafika is volt, ami három különböző részből állt, és mindhárom részt különböző rálátással kellett megoldani.

Mivel referenciának olyan francia és japán animációs filmek és képregények háttereit vettük alapul, melyekben a kézi rajz dominál, mi is hasonló hatást akartunk elérni. Viszont a határidők miatt a digitális rajzot választottuk, amivel gyorsabban tudtunk haladni. A kisebb hibákat, festékmegfolyásokat és hasonlókat, amelyek egy analóg rajzot izgalmasá tesznek, mind utólag tudatosan kellett a digitális rajzba beletenni. Ezek nagyon fontos dolgok, mert steril képeket nézni az egész előadás során nagyon merev, rossz hatású lenne. A rajzokon minden részlet, pl. kocsik, épület, járda stb. külön rétegekre került. Olyan volt, mintha átlátszó műanyag lapokon lennének. Így adtuk át a Freelusion Stúdióknak, mert így könnyebben lehetett megmozgatni a képeket.

Papp Tímea művészeti vezető

Cselötei Zsófia Olga, grafika

Fábíán Nikolett, grafika

► **Horesnyi Balázs:** Az volt a kérésem, hogy úgy változzanak a képek, ahogy a színpadon a hagyományos díszletváltás történik. Felmegy a zsinórpadlásra, oldalra kiesűszik, vagy kifordul. Így értük el ezzel a modern formával a hagyományos színházi díszlethatást. Arra, hogy az alkotótársaim mennyire ráhangolódtak a színpadi világra, mondok egy példát: több jelenetben a színpad hátulról látszik, és a szereplők háttal állnak a nézőtérnek. A színpad hátsó részében vannak egymásnak támasztva a díszletfalak. Márton már magától az előadás előző, lejátszott képeit rajzolta rá az oda rakott, illetve a felhúzott, lógó díszletekre. Úgy gondolom, ezt csak olyan ember csinálja meg, aki már megértette a színpadi működést és ráhangolódtott a színházra.

Radics Márton: Csak a főpróbán láttam egyben az egész előadást. Akkor láttam először teljes színpadi méretben mindazt, amit monitoron készítettünk. Lenyűgöző, felemelő érzés volt, hogy minden rajzunk gigantikus méretben ott van előttünk. Öröm volt látni, hogy az egész munkánk az előadás részévé vált.

Freelusion Video Mapping Studio

Papp Tímea művészeti vezető: Kapcsolatunk a Thália Színházzal már évekkel ezelőtt kezdődött, a *Gellérthegyi álmok* című előadás bemutatójával. Ehhez a produkeióhoz interaktív vetítéssel készítettünk díszleteket. Majd a *Gyilkosság az Orient Expresszen* című előadás vetített díszleteivel folytatódott az együttműködés.

Gyöngyösi Balázs projektvezető: A legújabb közös alkotás a *Lövések a Broadwayn* óriási LED-falakon megjelenített mozgó grafikus animációja volt. Az előadást *Béres Attila*, a Miskolci Nemzeti Színház igazgatója rendezte. Az előadás-hoz képregényszerű rajzok mozgó változatát képzelte el díszletként, ami a nagy LED-falak használatával volt megvalósítható. Így nem kellett festett díszleteket készíteni. A mozgatható LED-falakkal és az ezeken filmszerűen pergő animációkkal a helyszínnek váltása gyorsan követi egymást, így biztosítva az előadás pergő ritmusát.

Az előadás látványkonceptióját Horesnyi Balázs készítette el a jelenetek helyszínének tervdrajzaival, a Broadwayről a történet korából származó

rajzokat gyűjtötte ki albumokból és összeállította a terveket. Ezzel meghatározta az előadás korhű stílusát. Radics Márton grafikus rajzolta át a terveket képregényszerű, statikus formára. Ezekből a rajzokból a Freelusion műhelyében *Herczeg Ádám* grafikai vezetésével egy programozócsapat készítette a számítógépes mozgó animációt.

Őt nagy méretű LED-falból áll a díszlet. Ez adja ki a teljes színpadképet. Az előadás során az egész szinte állandó mozgásban van. A falak mozgásával és a képek váltásával alakulnak ki a jelenetek helyszínei. A LED-falak vasszerkezetre vannak építve, hogy kézi erővel mozgathatók legyenek. Ezeket a szerkezeteket a Thália Színház műszaki vezetője, *Német Tibor* tervezte.

Német Tibor: A produkció vizuális élményét adó grafikák 56 m² LED-felületen jelennek meg, tulajdonképpen ez a díszlet. A színpadnyílás két oldalán, fixen függesztett 2 db 1×4 m-es, a színpad közepén 2 db 4,5×4 m-es színpadi kocsiakra szerelt, a háttérben 2 db 1,5×4 m-es sínen mozgatható, függesztett LED-panelesoprotot alakítottunk ki.

Lövések a Broadwayn: utca esőben

Herceg Ádám, grafika

A két darab 18 m²-es LED-felület megtámasztására és mozgatására szolgáló kocsiakat színházunk lakatosműhelyében gyártottuk. A stabilitás érdekében a kocsik 3 m szélességgel készültek, a LED-fal a kocsik tengelyvonalára épül, a támasztó, rögzítő rácsos szerkezet és maga a kocsi hegesztett acél zárt szelvényekből készült. Egy-egy kocsi alá 3-4-3, azaz 10 db hármaskerek került, melyeknek köszönhetően az egytonnás kocsi két díszítő tudja mozgatni, pozícióra állítani.

Gyöngyösi Balázs: Komoly logisztikai kihívás a színpadi műszaki dolgozók számára a falak

Gyöngyösi Balázs projektvezető

pontos mozgatása az előadások során. A színház munkatársainak szerencsére már nagy tapasztalata van az ilyen feladatok végrehajtásában, mert az előző közös munkánk, a *Gyilkosság az Orient Expresszen* is hasonló feladatot jelentett számunkra.

A Thália Színház munkatársai nagyon nyitottak a vetítés és a LED-falak használatára. Mindhárom közös munkánkban másképpen használják ezeket a technikai eszközöket. Az előadás világítástervezője *Csontos Balázs* volt, akinek komoly feladatot jelentett a színpadi fények és a LED-fal-as vetített képek

összehangolása. Így alakult ki az előadás látványvilága.

A színpadon díszletépítés helyett a LED-falakat kell felépíteni, a vetítési program pedig elfér egy pendrive-on. Ennek a vetítésnek az elkészítése 1400 munkaóra volt. A feladaton 3-4 munkatársunk folyamatosan dolgozott. Egy egész estés előadás kidolgozása fél és egy év között van. 17 jelenet helyszínét készítettük el, de van olyan helyszín, amin belül 5-6 kép is változik. Több tesztvetítést is tartottunk, így alakítottuk ki a színészekhez arányos méreteket, a látvány szín- és formavilágát. Nagy előnye ennek a megoldásnak, hogy a próbafolyamat alatt is lehetőség van a díszletképek változtatására. A festett díszleten nehéz változtatni, de a program könnyen alakítható az újabb igényekhez vagy a megfelelőbb látványelképzelésekhez.

A Thália Színház technikai felszereltsége és műszaki munkatársai alkalmasak az ilyen díszletezésre. A programok átadásakor részt veszünk a betanításban. Arra is van lehetőség, hogy a felszerelést mi adjuk bérbe egy-egy produkcióhoz. Ebben az esetben szakembert is biztosítunk az előadások lebonyolítására. Ha a mi felszerelésünkkel és a saját munkatársainkkal készítjük az előadást, mindig viszünk tartalék számítógépet is, amelyen párhuzamosan fut a program. Így ha valamilyen technikai hiba adódik, automatikusan a másik gép folytatja az előadást.

Kárpáti Imre

Lövészek a Broadwayn: Helén szobája

A kulisszás színpadokat felváltó
Asphaleia színpad
 az Operaházban
 története és működése

www.tuzbenszuletett.hu

